

ВЗАЄМОДІЯ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ З ІНШИМИ ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Зміни до законодавства, зокрема до Конституції України, зумовили необхідність створення нових органів влади. У положеннях Конституції України від 1996 року, зокрема у її розділі «Перехідні положення», зазначалось, що на прокуратуру покладатимуться функції нагляду і досудового розслідування до створення в майбутньому органів, які здійснюватимуть такі повноваження, та введенням в дію законів, які регулюватимуть їх діяльність. В Законі України «Про прокуратуру», прийнятого 14 жовтня 2014 року, зазначалось, що на слідчі органи прокуратури покладатиметься функція досудового розслідування до початку функціонування органу Державного бюро розслідувань, крім того, законом закріплювалась можливість органів прокуратури використовувати вогнепальну зброю до створення в майбутньому органу, який би наділявся таким правом.

І все ж такий орган, який відібрав частину повноважень стосовно досудового розслідування у прокуратури, був створений, натомість функція нагляду за дотриманням виконання законів за прокуратурою закріплена не була. Таким чином, 1 березня 2016 року було введено в дію закон «Про Державне бюро розслідувань» від 12 листопада 2015 року, але сам орган розпочав свою роботу 27 листопада 2018 року — через 3 роки з дня прийняття відповідного закону.

Отож, виходячи з положень даного нормативно-правового акту, можемо зазначити, що Державне бюро розслідувань є центральним органом у системі органів виконавчої влади, на який державою покладається здійснення правоохоронної діяльності задля попередження, виявлення, припинення, розкриття та розслідування злочинів, які відносяться до його компетенції. До таких злочинів відносяться ті, які, відповідно до прийнятого закону України «Про державну службу», вчинені високопосадовцями, включаючи суддів і правоохоронних співробітників, службовими особами Національного антикорупційного бюро України і керівниками Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, та іншими її прокурорами, а також особами, які скоїли військовий злочин, окрім таких, що зазначені в ст. 422 Кримінального кодексу України. Як і будь який інший орган, Державне бюро розслідування здійснює свою діяльність, широко взаємодіючи при цьому з іншими державними владними органами.

На практиці цей державний орган тісно співпрацює з Президентом України, Верховною Радою України та Кабінетом Міністрів України, надаючи щорічно письмовий звіт, в якому міститься інформація про основні питання діяльності органів Державного бюро розслідувань. Окрім того, органи Державного бюро розслідувань вносять рекомендації відносно забезпечення політики держави у сфері протидії злочинності такому виконавчому органу, як Кабінет Міністрів України, який також погоджує структуру вищеназваного органу, після чого її затверджує власне Директор Державного бюро розслідувань. Варто зазначити, що сам Директор обирається Президентом України за поданням Прем'єр-міністра України, враховуючи результати конкурсу, який проводиться комісією у складі 9 осіб, обраних порівну Президентом України, Кабінетом Міністрів України і Верховною Радою України. Крім того, Кабінет Міністрів України здійснює матеріальне та технічне забезпечення Державного бюро розслідувань, а також його постачання всіма необхідними засобами та обладнанням, без яких є неможливим функціонування цього органу як центрального органу у системі виконавчої влади.

Державне бюро розслідувань є органом, який взаємодіє з Національним банком України, з Антимонопольним комітетом України та Фондом державного майна України, з органами Державної прикордонної служби, які передають інформацію, отриману під час проведення досліджень, і яка включає в себе повідомлення про вчинений злочин, або ж яка призначається для використання з ціллю попередження, виявлення, припинення чи розслідування злочину.

Слід звернути увагу на те, що Державне бюро розслідувань співпрацює також з Державною пенітенціарною службою України шляхом обміну відомостями відносно осіб, які несуть відповідальність за вчинення злочинів, які належать до компетентності даного органу.

До державних органів, з якими взаємодіє цей центральний у системі виконавчої влади орган, слід віднести і суди, і Генеральну прокуратуру (Генеральний прокурор здійснює нагляд за дотриманням Державним бюро розслідувань законів при реалізації своїх повноважень), і Службу безпеки України, і Міністерство внутрішніх справ, і Національне антикорупційне бюро України. Така взаємодія забезпечується шляхом обміну відомостями між цими органами, проведеннями спільних досліджень, розробкою мір, які сприятимуть зменшенню вчинення корупційних та інших злочинів, а також розробкою заходів для захисту не лише співробітників правоохоронних органів, але й усіх осіб, які є учасниками кримінального провадження. З Національним агентством України у сфері виявлення, розшуку та керування активами, отриманими від корупційних та інших злочинів, Державне бюро розслідування співпрацює у тій частині, що стосуєть-

ся майна чи коштів, які були вивезені за кордон. Така взаємодія може проводитися шляхом укладання угоди (меморандуму) Державного бюро розслідувань з відповідними органами державної влади. При цьому варто зазначити, що задля забезпечення такої співпраці створюються спеціальні посади осіб, на яких покладатиметься повноваження щодо здійснення функції взаємодії з іншими державними органами.

Відповідно до закону України «Про Державне бюро розслідувань», передання інформації, яка містить відомості про вчинений злочин і використовується для його розслідування, здійснюється не інакше, як за письмовим дозволом, тобто розпорядженням керівника певного підрозділу Державного бюро розслідувань.

Отже, Державне бюро розслідування посідає досить значне місце, будучи центральним органом у системі органів виконавчої влади, який займається припиненням, виявленням, розкриттям злочинів, які йому підслідні, оскільки, відповідно до Кримінального процесуального кодексу, Державне бюро розслідування є органом досудового слідства. На основі вищенаведеного слід підсумувати, що цей орган під час реалізації покладених на нього повноважень широко взаємодіє з іншими органами державної влади, найчастіше саме задля мінімізації вчинення корупційних та інших видів злочинів та здійснення їх профілактики. Створення Державного бюро розслідування є важливим етапом у формуванні нашої правоохоронної системи, яка містить у своєму складі органи, покликані захищати інтереси суспільства і держави в цілому.

Науковий керівник: старший викладач кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» *Курганський Олександр Валерійович*.

Слюсарчук Д. Д., Волохова В. М.

студентки 1-го курсу магістратури факультету адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРОБЛЕМИ РОЗМЕЖУВАННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ МІЖ ДЕРЖАВНИМ БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ ТА ІНШИМИ ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ

Державне бюро розслідувань розпочало роботу у 2018 році з метою активної боротьби із злочинами високопосадовців. Для досягнення якісного рівня запобігання, виявлення, припинення, розкриття і розслідування злочинів потрібна збалансована та професійна сис-